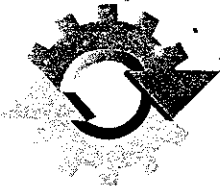

7/4407

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02- 52 3
KONU : Yazılı Soru Önergesi

31 -07- 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 17.07.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4407-7736/16184st sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN'ın, "Ayakkabıcılık sektöründeki sorunlara" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/4407) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 4 sayfa önerge cevabı

Gereği _____ :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi _____ :
Başbakanlığa

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET ORHAN'IN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Manisa Milletvekili Sayın Ahmet Orhan yazılı soru önergesinde, Manisa'nın Kula ilçesinde ayakkabı sektörünün belli bir kaliteye ulaştığı, Kula ekonomisine katkıda bulunan sektörün devletin desteğine ihtiyacı olduğu, bir an önce alt yapı ve modernleşmeye tabi tutulması gerektiği, 90 iş yerinin bulunduğu ayakkabıcılar sitesinde yıllık yaklaşık 500-600 bin çift arasında ayakkabı üretildiği, söz konusu ilçede kalitesiz ve ucuz ithal edilen ayakkabılar yüzünden sıkıntılı günler geçirdiğinden bahsederek;

SORU 1- Bakanlığınızca tüm yurttaki olduğu gibi Kula ayakkabıcı esnafı ve sanatkarımızın işlerini tamamen terk etmesi sonucunu doğurabilecek ucuz ve kalitesiz ithal ayakkabılar konusunda herhangi bir tedbir düşünülmektedir mi?

CEVAP 1- Dış Ticaret Müsteşarlığımızca, İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar çerçevesinde ayakkabı ithalatında, ithalat artışının ve ithalatın gerçekleşme koşullarının yerli üretimde neden olduğu ciddi zarar ve bu zarar tehdidinin ortadan kaldırılabilmesini teminen, anılan eşyanın ithalatında, ülke ayrımı gözetilmeksizin 3 (üç) yıl süreyle koruma önlemi olarak ek mali yükümlülük getirilmiştir.

SORU 2- Ayakkabıcılık sektörü ülkemizde önemli ekonomik katma değer olan sektörlerden biri olması nedeni ile bu sektörün sorunlarının tespiti yapılmış mıdır? Bunlar nelerdir?

CEVAP 2- Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Sayın Prof. Dr. Nazım EKREN'in Başkanlığında; 27.03.2008 tarihinde Ekonomik Sorunları Değerlendirme Toplantısında tekstil, konfeksiyon, hazır giyim ve deri sanayinin ekonomik sorunları ve çözüm önerileri görüşülmüştür. Toplantıda tekstil, konfeksiyon, hazır giyim ve deri sanayinin dünyadaki ve çevre ülkelerdeki gelişmeler etkisindeki yeni rekabet şartlarına uyum sağlamak için dönüşmek zorunda olduğu belirtilerek, değişim ve dönüşümün yönetilmesi için bir strateji belgesinin hazırlanmasının koordinasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanlığına verilmiştir.

Bakanlığımız, özel sektörün ve kamunun geniş katılımı ile oluşturulmuş bir paydaş gurubu ile strateji belgesini hazırlayarak 21.04.2008 tarihinde Ekonomi Koordinasyon Kuruluna (EKK) sunmuştur. Yapılan toplantıda, dile getirilen bazı hususların değerlendirilerek yeniden sunulması kararlaştırılmıştır.

Bu çerçevede; tekstil, konfeksiyon, hazır giyim ve deri sektörlerine ilişkin mevcut durum, GZFT analizi, stratejik yaklaşım, global ve spesifik hedefler, öncelikler ve tedbirler ile 3D (değişim, dönüşüm, destek) eylem planı ve sürecin yönetimi konularını içeren strateji belgesi ilgili paydaşların katılımı ve mutabakatı ile hazırlanmış ve revize edilmiştir.

Ülkemiz ayakkabı sanayinde de makineleşmeye gidilmesinde artan ayakkabı talebini karşılamaktan ziyade, emeğin fiyatının sürekli artmasının etkisi vardır. Özellikle, Uzakdoğu ülkelerinin ayakkabı üretiminde kaydettiği gelişmeler, gelişmiş ülkeler ve ülkemiz ayakkabı üreticilerinin pazar paylarını koruyabilmeleri için makineleşmelerini ve üretimlerini emeğin nispeten ucuz olduğu bölgelere kaydırmalarını gerekli kılmaktadır.

Ülkemizdeki ayakkabıcılık sektörünün en önemli özelliği çoğunlukla işgücüne dayalı küçük işletmelerden oluşması, üretim kapasitesinin yüksek ancak kapasite kullanım oranının düşük oluşu ve küçük işletmelerde kullanılan makine ve teçhizatın eski olmasıdır.

Ayakkabı sektörünün girdi maliyetleri, çevre, hammadde temini, pazarlama ve eğitim konusundaki sorunları tespit edilmiş ve çözüm önerileri getirilmiştir.

Ayakkabı sanayi sektörlerine ilişkin olarak dünyada ve ülkemizde meydana gelen gelişmeler çerçevesinde, mevzuatın uygulanması kapsamında sektörün karşılaştığı sorunları ve/veya açıklık getirilmesi gereken konuları tespit etmek, tespit edilen bu hususlar doğrultusunda çözüm önerileri geliştirerek Bakanlığın bilgisine sunmak üzere kamu ve özel sektörün katılım sağlandığı Ayakkabı Teknik Komitesi (AY-TEK) oluşturulmuştur.

Ülkemizde Ayakkabıcılık sektörü geçmiş yıllara oranla büyüme göstermektedir. Sektör standartlarındaki gelişme Avrupa ülkelerine yapılan ihracat ile oluşmuştur.

Ayakkabı üretim sektörü istihdam politikası yönünden değerlendirilmelidir çünkü sektör iş gücü ile çalışmaktadır. Emek yoğun bir sektör olmasından dolayı sektörde çalışan kişilerin teknik ve yönetim becerilerinin artırılması gerekmektedir.

SORU 3- Ayakkabıcılık sektöründe bu yapılmış ise tespit edilmiş sorunların çözümleri belirlenmiş midir? Bunlar nelerdir?

CEVAP 3- Yukarıda belirtildiği üzere sektörün sorunları tespit edilmiştir. Bu sorunların çözümüne yönelik faaliyetleri değerlendirmek, çözüm önerileri getirmek üzere oluşturulan AY-TEK’de sektörle birlikte ekonominin genel konjektörü içinde değerlendirilmektedir.

Sektörün içinde bulunduğu sorunların üstesinden gelebilmek için alınabilecek önlemlerin bazıları aşağıda sıralanmıştır.

Sektörün dünya ayakkabı pazarı içerisinde rekabet edebilecek bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Bunun için de; mevcut üreticilerin orta büyüklükteki kuruluşlar haline gelmesi, kalitenin standartlaşarak yükselmesi, pazarlama ve finansman faaliyetlerine daha fazla önem verilmesi gerekmektedir.

Emek yoğun yapısı nedeniyle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz bu sektörden yeterince faydalanabilmemiz, sektörde gelişen son teknolojileri yakından takip etmemiz ile mümkündür. Bu amaçla Araştırma Geliştirme faaliyetlerinin yanı sıra ürün kalitesini geliştirecek laboratuvarların kurulması gerekmektedir.

Sektörde faaliyette bulunan işletmelerin büyük bir bölümünün küçük işletmelerden oluştuğu dikkate alındığında, işletmelerin sermaye yetersizliği sorununun çözümüne yönelik tedbirleri biran önce alması gerekmektedir.

Bugünkü koşullarda Türk ayakkabıcılık sektörünün yanı sıra, birçok ülke de maliyet açısından Uzak Doğu ülkeleriyle rekabet edememektedir. Bu nedenle sektörün Uzak Doğulu üreticilerin dampingli mal satışından korunmasının yanı sıra, kaliteli ayakkabı üretimine yönlendirilmesi gerekmektedir.

TSE tarafından yurtiçi piyasalarda satılacak ayakkabıların standartlarına ilişkin yapılacak düzenlemeler, yurtdışından kaliteli ayakkabı ithalatını kısacağı gibi, yurt içinde de kaliteli ayakkabı üretimini teşvik edecektir.

Ülkemizin dünya ayakkabı pazarında rekabet edebilmesi ve pay alabilmesi ayakkabı üretiminde kullanılan hammaddelerin yüksek kalitede üretilmesi ile mümkün olacaktır. Bu nedenle ayakkabı sektörüne hammadde üreten sanayilerin de yeniden yapılanmaları ve faaliyet alanları ile ilgili yeni bilgi ve teknolojilerle desteklenmeleri gerekir. Ayrıca, bu sektörlerin ayakkabı sektörüyle olan ilişkilerinin ve bilgi alışverişinin de artırılması gerekmektedir.

Gümrük Birliği anlaşmasıyla 2001 yılından itibaren birliğe üye ülkelerle yapılacak ayakkabı ithalatından alınacak gümrük vergilerinin sıfırlanması, diğer ülkelerle yapılacak ticarete de ortak gümrük tarifelerini öngörülmesi sektörün geleceğindeki büyük rekabetin habercisidir. Rekabetin yoğun olacağı bu pazarda üreticilere düşen; kendi öz çizgilerinin hakim olduğu (orijinal) tasarımlı ayakkabı üretimini gerçekleştirmektir.

Üretimde kendi öz çizgilerimizin hakim olması, tasarım konusunda da diğer ülkelerle rekabet edebilmemizin önünü açacaktır.

Tüm bu beklentilerin gerçekleşmesi teknoloji, moda ve tasarımdaki yeniliklerin yakından takibi ile mümkündür. Sektördeki gelişmelerin yakın takibi ucuz ve kaliteli üretimin yolunu açmakla kalmayacak, ülkemizin ihtiyaç duyduğu döviz gelirlerinde bir artışa da yol açabilecektir.

Ayrıca KOSGEB tarafından, tespit edilen sorunlara ilişkin olarak sektörde çalışan kişilerin teknik ve yönetim becerilerinin geliştirilmesi, sektöre tasarım yapacak personelin yetiştirilmesi ve sektördeki kaliteli üretimi artırmak içinde KOBİ'lerin hizmet alabileceği bir kalite kontrol laboratuvarının kurulması gerektiği belirlenmiştir. Bu amaçla, 1996 yılında AB sunulan KOSGEB Ayakkabıcılık Eğitim Enstitüsü olarak adlandırılan proje AB'nin prosedürlerinden dolayı 2002 yılında Nisan ayında uygulanmaya başlamış olup, Haziran 2006 yılında tamamlanmıştır. Proje kapsamında İstanbul'da eğitim merkezi, Ankara'da CAD-CAM Ünitesi ve İstanbul'da akredite edilmiş kalite kontrol laboratuvarı kurulmuştur.

KOSGEB, Milli Eğitim Bakanlığı ve TASEV (Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı) arasında 25 Nisan 2003 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü ile TASEV desteği ile yaptırılan Halkalı'daki Ayakkabıcılık Meslek Lisesi içinde proje için bina tahsisi yapılmış olup, söz konusu protokol kapsamında projenin hayata geçirilmesi ve devamı için işbirliği yapılmıştır.

SORU 4- Bu sorunlar ve çözüm önerileri sektörle alakalı kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile paylaşılmış mıdır? Paylaşılmadı ise sektör ile bu konular paylaşılacak mıdır?

CEVAP 4- Tekstil, Hazır Giyim, Deri ve Deri Ürünleri Strateji Taslak Raporu ile Bakanlığımız, özel sektörün ve kamunun geniş katılımı ile oluşturulmuş paydaş gurubu ile strateji belgesini hazırlamıştır.

Ayakkabı Teknik Komitesinde Kamu ve Özel sektör katılımı ile sektörün sorunları ve çözümleri gündeme gelmektedir.

KOSGEB ise sorunlar ve çözüm önerileri ilgili olarak; Milli Eğitim Bakanlığı, TASEV, AYSAD (Ayakkabı Sanayicileri Derneği), Türkiye Ayakkabı Sektörü Araştırma, Geliştirme ve Eğitim Vakfı, TESK, Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu ve AYMAKOOP (Ayakkabı Malzemeleri Kooperatifi) kurumlarla paylaşmıştır.

Yukarıda yer alan organizasyonlarla AB MEDA Projesi kapsamında çalışılmış ve sektörün tecrübeleri proje faaliyetlerine yansıtılarak sinerji olması sağlanmıştır. Ayrıca AB projesi sonrasında kurulan merkezin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla KOSGEB ve TASEV katkısı ile 3 yıl yeni bir proje hazırlanmış olup söz konusu proje devam etmektedir.

Projenin başlangıcından bu tarafa 2 yıllık, 1 yıllık ve modüler olmak üzere ayakkabıcılık eğitimleri düzenlenmiş olup, bu eğitimlere 522 kişi katılmıştır. Eğitim süresince işsiz olup eğitim sonrasında sektörde istihdam edilen kişi sayısı ise 139 dur.

SORU 5- Dünyadaki önemli bir harcama kalemine cevap veren bu sektörü, dünyadaki rakipleri ile rekabet edebilecek bir yapıya kavuşmaları için Ar-Ge çalışmanız var mıdır?

CEVAP 5- KOSGEB, İstanbul'da kurulan ve TURKAK tarafından akredite edilen kalite kontrol laboratuvarında sektörün dünyadaki rakipleri ile rekabet edebilmesine yönelik olarak çeşitli (73 adet) fiziksel ve kimyasal test hizmeti sunmaktadır. Söz konusu laboratuvar 2007 yılından itibaren akredite olarak hizmet vermekte olup, şimdiye kadar 596 adet test yapılmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız Sanayi Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nce Ar-Ge ve inovasyona yönelik olarak 2006 yılından itibaren San-Tez programı uygulanmaktadır.

Bu programın temel amacı; sanayicilerimizin Ar-Ge'ye dayalı ihtiyaçlarının, üniversite-sanayi işbirliği ile üniversite bilimselliği kapsamında çözüme kavuşturulması, "inovasyon ve Ar-Ge'nin önemini kavramış kendi teknolojisini üreten ve satan, rekabet gücü ve refah seviyesi yüksek bir Türkiye" vizyonuna önemli bir katkı sağlamaktır.

San-Tez Programı kapsamında; sektör büyüklüğüne bakılmaksızın firma düzeyinde katma değer yaratan, ülkemizde yerleşik işletmeler ve üniversitelerin işbirliği ile hazırlanacak projeler bu programdan yararlanabilmektedir.

Bakanlığımıza desteklenmek üzere başvuru yapan projeler, üniversitede akademik görevi olan konusunda uzman hakemler tarafından değerlendirilmekte ve desteklenmesi uygun görülen projelere toplam proje tutarının %75 ine kadar hibe şeklinde destek verilmektedir.

San-Tez Programı kapsamında 2006 yılından bugüne kadar 291 proje başvurusu ve bu başvurulardan 111 adedi desteklemeye değer bulunarak, Bakanlığımız Web sitesinde desteklenen projeler ilan edilmiştir.

San-Tez programı kapsamında 30 üniversitede ayakkabı sektörü dahil olmak üzere toplam 111 proje desteklenmekte olup, ayakkabı sektörüne yönelik olarak Konya merkezli KONAYSAD A.Ş ve Selçuk Üniversitesi işbirliği ile Termal Ayakkabı Tasarımı ve Prototip Üretimi konulu proje halen devam etmektedir. Proje bütçesi 62.642,25 YTL olup, Bakanlığımızca bu proje süresince 46.982,25 YTL hibe niteliğinde destek sağlanmaktadır.